

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 2 2 1 1 0 1 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

STROJNIŠTVO

Izpitsna pola 1

Sreda, 31. avgust 2022 / 30 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalično pero ali kemični svinčnik, svinčnik in radirko.

Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.

POKLICNA Matura

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpisite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Izpitsna pola vsebuje 20 kratkih nalog in vprašanj. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30. Za posamezno nalogu je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z naličnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor: risbe in skice rišite s svinčnikom. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

3/12

Prazna stran

OBRNITE LIST.

V nalogah od 1 do 5 obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

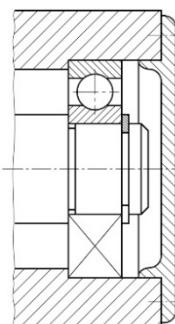
1. Kateri zapis predstavlja mero s toleranco luknje?

- A $\varnothing 10 \text{ H}6$
- B $33,5 \text{ H}7/\text{k}6$
- C $35 \text{ s}6$
- D $\varnothing 60$

(1 točka)

2. Kateri ležaj je na sliki?

- A aksialni kroglični ležaj
- B enoredni kroglični ležaj s poševnim dotikom
- C navadni enoredni kroglični ležaj
- D dvoredni kroglični ležaj

(1 točka)

3. Od česa je odvisen koeficient toplotne prevodnosti stene?

- A površine stene
- B debeline stene
- C temperaturne razlike med eno in drugo stranjo stene
- D materiala, iz katerega je izdelana stena

(1 točka)

4. Izberite pravilno trditev.

- A Pri odrezovanju se največji del nastale toplotne odvaja prek obdelovanca.
- B Rezalni materiali morajo imeti čim višjo trdoto in čim višjo žilavost.
- C Honanje je postopek grobega brušenja, namenjen obdelavi predvsem ravnih površin.
- D Pri rezkanju/frezanju glavno gibanje opravlja obdelovanec.

(1 točka)

5. Katero meritno orodje prikazuje slika?

- A mikrometer
- B pomično merilo
- C nastavljivi kotomer
- D meritno urico

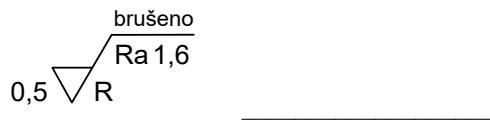

(1 točka)

V nalogah od 6 do 10 na kratko odgovorite na zastavljena vprašanja.

6. Na črto zapišite simbol, ki pomeni orientacijo hrapavosti na znaku za obdelavo.

(1 točka)

7. Katera napetost se pojavi v prerezu obremenjenega dvižnega vijaka?

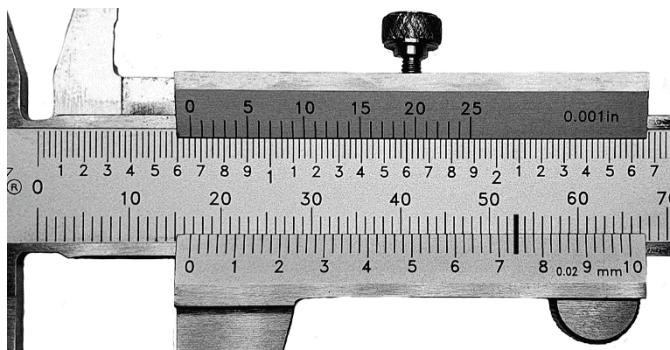
(1 točka)

8. Dopolnite tabelo.

Oznaka fizikalne veličine	Fizikalna veličina	Merska enota po merskem sistemu SI
	Gostota	

(1 točka)

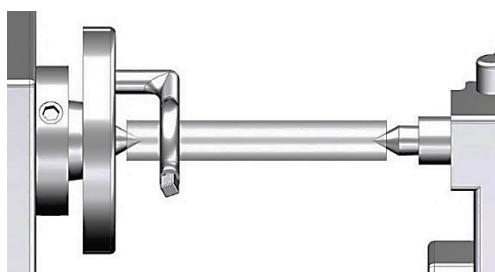
9. Na spodnji sliki je prikazana meritev s pomičnim merilom.

Zapišite odčitano vrednost v mm. _____

(1 točka)

10. Poimenujte način vpetja obdelovanca pri struženju na sliki.

(1 točka)

V nalogah od 11 do 15 smiselno povežite stolpca tako, da v levi stolpec napišete številko ustrezne rešitve iz desnega stolpca.

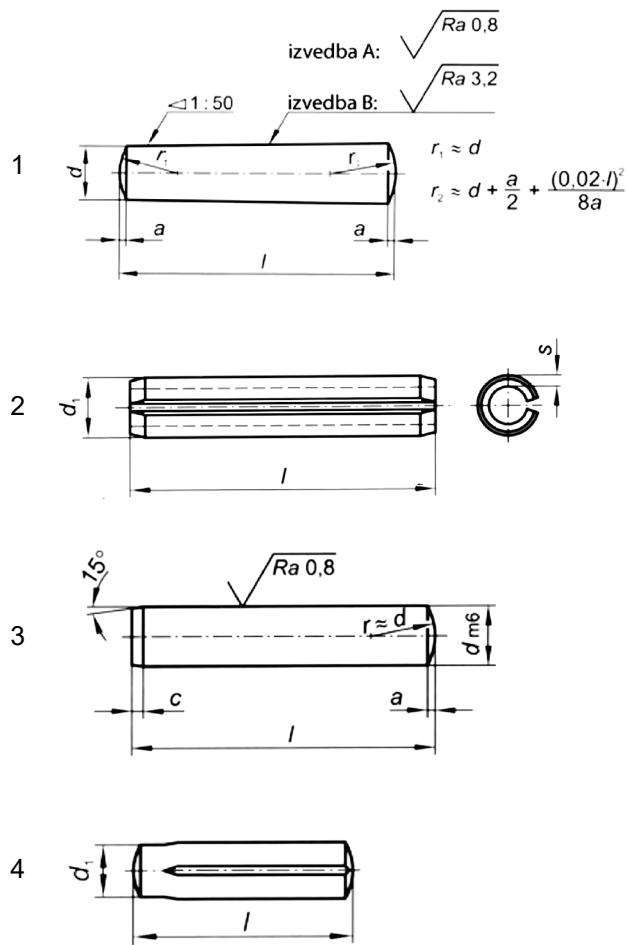
11. naloga

☐ posnetje	1 $\varnothing 100$
☐ toleranca čepa	2 $100/45^\circ$
☐ kontrolna mera	3 $\boxed{\varnothing 100}$
☐ premer	4 $\varnothing 100 \text{ h6}$

(2 točki)

12. naloga

- valjasti zatič
- vzmetni zatič
- stožčasti zatič
- zasekani zatič

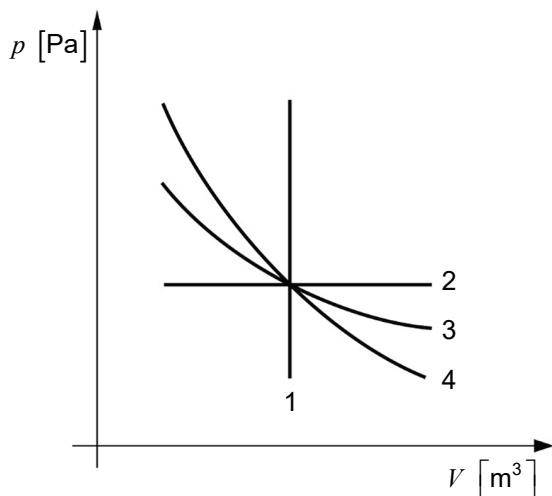

(2 točki)

13. naloga

- izohorna preobrazba
- izentropna preobrazba
- izotermna preobrazba
- izobarna preobrazba

(2 točki)

14. naloga

- vijačni sveder
- topovski sveder
- sveder za globoko vrtanje
- stopničasti sveder

(2 točki)

15. naloga

☐ širina odrezka	1 b
☐ specifična rezalna sila	2 κ
☐ vrtilna frekvenca	3 k_c
☐ nastavni kot	4 n

(2 točki)

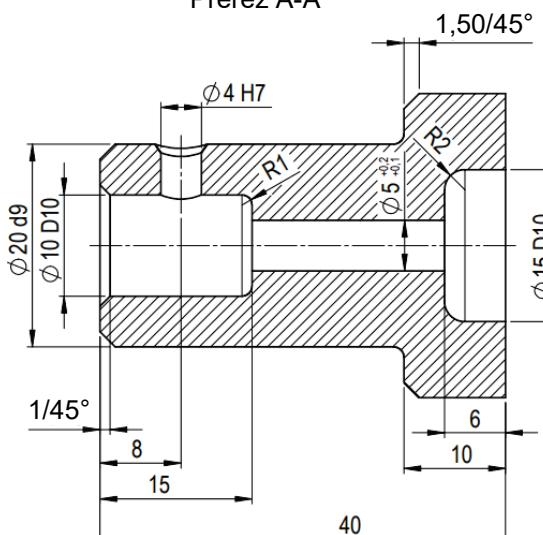
V nalogah od 16 do 20 na kratko odgovorite na zastavljena vprašanja.

16. Prikazan je prerez strojnega dela z merami.

Katera mera na risbi ima neposredno podano toleranco?

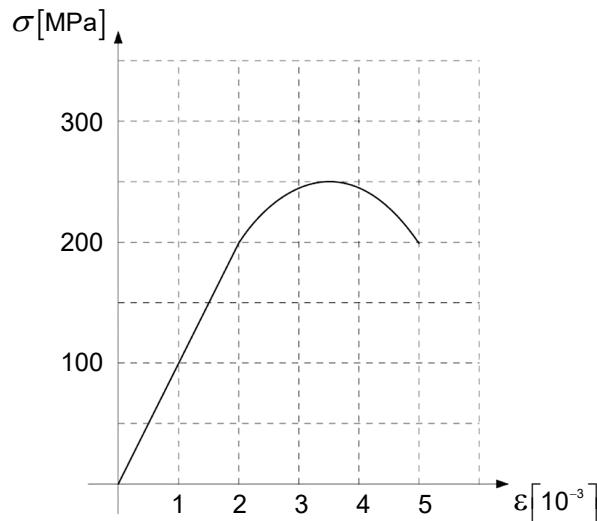
Koliko posnetij in zaokrožitev je kotiranih?

Prerez A-A

(2 točki)

17. Na trgalnem stroju smo dobili diagram σ - ε , prikazan na sliki.

Odčitajte vrednost natezne trdnosti materiala z enoto. _____

Kolikšen je raztezek (Δl) 1 meter dolge palice iz tega materiala, če je v prerezu palice napetost

100 MPa? _____

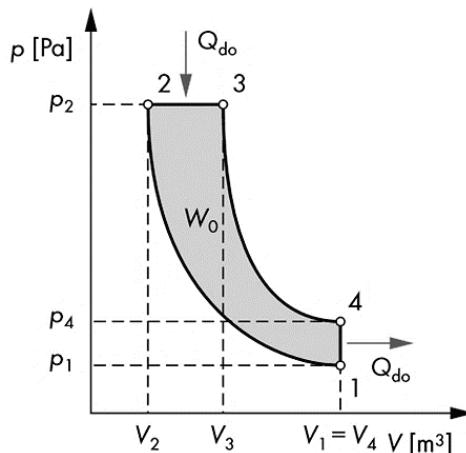
(2 točki)

18. V diagramu p–V je narisani teoretični Dieslov krožni proces.

Zapišite posamezne preobrazbe med stanji 1–2, 2–3, 3–4, 4–1.

- _____ izohorni odvod toplove
- _____ izentropna kompresija
- _____ izentropna ekspanzija
- _____ izobarni dovod toplove

(2 točki)

19. Napišite štiri postopke odrezovanja, ki jih lahko opravljamo ročno.

(2 točki)

20. Obdelovanec iz jekla z natezno trdnostjo $800 \frac{\text{N}}{\text{mm}^2}$ želimo rezkati z orodjem na sliki.

Material obdelovanca (natezna trdnost)	Podajanje na en zob f_z v mm za rezkala					
	valjasta	valjasta čelna	steblasta	kolutna	profilna	frezalne glave
Jeklo do 600 N/mm^2	0,25	0,20	0,08	0,06	0,05	0,3
Od 600 do 700 N/mm^2	0,20	0,15	0,07	0,05	0,04	0,2
Od 700 do 850 N/mm^2	0,15	0,10	0,06	0,04	0,03	0,15
Od 850 do 1100 N/mm^2	0,10	0,08	0,05	0,03	0,02	0,1

S pomočjo tabele in slike zapišite podajanje na zob rezkala v mm.

Izračunajte podajanje na vrtljaj rezkala po enačbi $f = f_z \cdot z \left[\frac{\text{mm}}{\text{vrt}} \right]$.

(2 točki)

11/12

Prazna stran

Prazna stran